

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 22 LISTOPADA V. S. 1813 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Peterzburg dnia 8go Listopada v. s.

Rządcy okręgu Białostockiego Aktualnemu Konsyliarzowi Stanu *Szczerbinowi* namięłściwiey udzielone znaki dyamentowe orderu ś. Anny 1szej klasy.

— Z powodu odkrycia w *Moskwie* oddziału Biblijnego S. Peterzburskiego Towarzystwa, jeden z jego członków otrzymał nie dawno od Sekretarza takiegoż Towarzystwa w *Londynie* list, z którego niektórych udzielamy wyjątkow: „Jeszcze nieszczęścia, których Rossya w roku przeszłym doznała nie zatarły się w pamięci naszej, jeszcześmy nie przestali wznosić do Pana Zastępów modłów dziękczynienia za cudowne i prędkie wybawienie tego Państwa, kiedy już oto nową mamy przyczynę radości, dowiadując się, jaką tam zwrócono uwagę na czytanie i rozmnożenie xiąg Pisma świętego. Kiedy na ostatniem zgromadzeniu naszego Biblijnego Komitetu, na którym przydywał jeden z naszych szanownych Wice-Prezydentow, Kanclerz Skarbu, doniosłem o ustanowieniu Moskiewskiego Biblijnego Towarzystwa, tedy wszyscy przytomni napelnieni nadzwyczajną radością wieszowali sobie, i serdeczne oświadczyli życzenie, aby wraz z podniesieniem się tej Stolicy z pod jej rozwalin, i okazaniem w nowym blasku, wzrastało także i kwitnęło to Biblijne Towarzystwo, a działając wspólnie z S. Peterzburskiem na całe Państwo sprowadziło błogosławione skutki. Szczególną dla nas w tej okoliczności i to zjednało radość, że nayszanowniejsze Duchowne osoby Greko-Rossyjskiego Kościoła uczyniły to Towarzystwo swoją obecnością, i uczestnictwo w niem przyjęły; równie jak to, że nayszanowniejszym postanowieniem Komitetu zamierzono sobie dostarczać Biblii drukowanej przez Synod Wszech Rossyi za cenę naytańszą, a uboższym nawet bezpłatnie. — W uczuciu tak wielkiej radości zgodziliśmy się jednomyślnie, ofiarować Moskiewskiemu Biblijnemu Komitetowi, 500 funtow szterlingow jako wsparcie jego kapitału od Towarzystwa Biblijnego Wielkiej Brytanii. Pochlebiamy sobie, że na wzór Towarzystwa S. Peterzburskiego, które tą naszą serdeczną ofiarą pogardzić nie raczyło, Moskiewskie także uczyni nam zaszczyt w przyjęciu jej z tą przychylnością, z jaką się od nas ofiarunie. W samej rzeczy kiedy pomyślimy o niedawnym zniszczeniu Moskwy; tedy poczytuujemy za nayswiętszą dla siebie powinność, i nieuchybny dług, oświadczyć tym sposobem nasze poważenie i gorliwość ku takiemu ustanowieniu, które z błogosławieństwem Bożem rozleie balsam niebieskiej pociechy na rany nieszczęśliwych cierpiących. W ogólności zaś ustanowienie w Rossyi Biblijnych Towarzystw wzbudza tak żywą przychylnność między Chrześcianami Wielkiej Brytanii, iż wszyscy bez wyjątku gotowi są wszystkimi sposobami dopomagać ich cnotliwym przedsięwzięciom. „

— Wiadomo, że *chmiel*, *wayda*, *jedwab*, *owcza weta* i *Saletra* używają się w Państwie naszym w bardzo wielkiej ilości i z wielką korzyścią, a zatem stanowią ważne bardzo gałęzie narodowego przemysłu. Rząd mając czynną zawsze troskliwość o rozszerzenie i wydoskonalenie różnych części przemysłu w Rossyi,

jako prawdziwych źródeł bogactwa Narodowego, stara się wszelkimi sposobami zbliżyć do powszechnej wiadomości naywłaściwsze ku temu środki. W takim zamiarze Ministerium Spraw Wewnętrznych wyjednalo Naywyższe zezwolenie względem wydrukowania na nowo wydanych dzieł: 1) *O plantacyi chmielu* i 2) *szczegółowe przepisy o robieniu farb z Waydy i innych ziół*, które we wszystkich farbierskich rękodzielniach na wszystkie cienie siniego, zielonego i czerwonego koloru naybardziej w cudzych się krajach używają, i u nas z wielkim pożytkiem rozmnażać się mogą. Te książki, równie jak wiele innych, pierwéy ogłoszonych, o różnych częściach przemysłu, jako to: o utrzymywaniu owiec, jedwabników, wywarzaniu saletry, roślinach farbierskich i t. d. przez Ministerium Spraw wewnętrznych są rozesełane do wszystkich Gubernii dla bezpłatnego ich rozdania chcącym się zatrudniać temi częściami gospodarstwa. (P. P.)

Ryga dnia 26go Pazdziernika v. s.

W miesiącu Maju terażniejszego roku, przystawiono do tutejszego portu podług rozrządzenia Rządu *Wielkiej Brytanii* 51,000 sztuk broni, z tém wszystkim, co do niej przynależy. Broń ta była w ten czas ieszcze wysłana ztąd do armii rezerwowéy. Ale teraz się dopiero dowiadujemy, że w tej liczbie 1,000 sztuk broni, była to ofiara *Nayiaśniejszego* *Pana* przez Kanclerza Państwa *Hrabiego Rumiańcowa*, dla obrony oyczyzny od nieprzyjaciół. Z polecenia JW. Kanclerza, broń ta kupiona była w *Londynie*, przez znajdującego się przy poselstwie *Rossyjskim* *Barona Nikolai*, ieszcze przeszley jesieni; i chociaż w ten czas zaraz wysłana, lecz z powodu późney jesienney pory, statek zimował w *Anglii*, i dopiero na wiosnę tego roku przybył wraz z inszemi. Takim sposobem ten gorliwy syn Oyczyzny, zrobiwszy iey tak znakomitą ofiarę, wynoszącą 2,161 funtow szterlingow (przeszło 33,000 rubli) ukrywa ją aż do tej pory przed wiadomością Publiczną. (P. P.)

Kiow dnia 4go Pazdziernika v. s.

W przeszłym tygodniu byli tu z Ministerium Spraw wewnętrznych, *Kamer-Junker* 5 klasy *Łasunski*, i tytularny *Sowietnik Rogoziński*. Mieli oni polecenie od swoiey Zwierzchności, aby zwiedziwszy we wszystkich szczegółach tutejszą *fabrykę fajansową*, o iey stanie i potrzebach uczynili doniesienie do Rządu. Wnosimy z tego, że Ministerium Spraw wewnętrznych, stosownie do otrzymanego Naywyższego. reskryptu dnia 30go Marca na Imie JW. Ministra o tej fabryce, rozciągnęło nad nią swoją szczególniejszą opiekę, i iak naydzielniejsze przedsięwzięcie środki dla przyprowadzenia iey do kwitnącego stanu. Nie można powiedzieć, aby i teraz ona w złém była położeniu, albowiem pożar wiadomy, który część miasta zniszczył, iey nie zaszkodził i nie wstrzymał działania, teraz zaś przez opiekę Rządu, w wielu częściach doskonalszą się stała. Naczynia w iey wyrabiają się w tej samey ilości, iak się wyrabiały przed tém, a cena ich dziesięcią procentami niższa. Daremnie nie którzy mówią, że fajans *Kiowski*, nie może się zrównać w dobroci z zagranicznym, że pęka od gorąca, że się prędko tłucze, i tym podobne. Przeciwnie, codzienne doświadcze-

nie bardziej i bardziej przekonywa, że ten faians, ani w trwałości, ani w polewie nie ustępuje Angielskiemu. Sąsiedzkie z nami Gubernie, już się dostatecznie o tém przekonały, i naczynia nasze mają odbyć w Guberniach Mało-Rossyjskich, Białoruskich i Litewskich, a w roku terazniejszym kupowane były na jarmarku *Makarewskim*. Spodziewamy się, że fabryka nasza z czasem będzie mogła dostarczyć faiansu do użycia całej Rossyi; do czego ią nie tylko opieka Rządowa, ale nawet samo położenie miejsca i przyrodzone bogactwa sposobną czynią.

(z Pocz. Pól.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Berlin dnia 16 Listopada n. s.

Oto jest treść 21go Biuletynu J. K. W. Xcia Szwedzkiego z głównej kwatery *Hannoweru*, gdzie dnia 6go b. m. przybył.

Jenerał Czerniszew zdobył na nieprzyjacielu 4,000 jeńców. Dnia 31go Pazdziernika n. s. z pięcią regimentami kozaków, uderzył on na korpus kawaleryi nieprzyjacielskiej blisko dziesięć tysięcy wynoszącej, który był eskortą samego Napoleona, i zapędził go aż pod jego baterye — Jenerał *Winzengerode*, który szedł za nieprzyjacielem drogą ku *Dusseldorf* i *Wesel*, opanował miasto *Münster* dnia 5go Listopada n. s. (jest to jedno z *naybogatszych i nayludniejszych miast Niemieckich*, nad rzeką *Aa* o 48 mil fr. (*lieus*) od *Amsterdamu*) i zwróciwszy się w prawo, już tylko o jeden marsz był oddalony od *Bremen*. — Jenerał *Cara St. Cyr* z korpusem który z *Hollandyi* nadszedł, usiłował znowu odzyskać *Bremen*, ale przez Jenerała *Tettenborna* odparty został — *Davoust* stoi dotąd za rzeką *Steknitz*, i od Francyi jest zupełnie odcięty — *Winzengerode* zwraca marsz swój przez *Oldenburg* ku *Hollandyi*, gdzie już przed sobą z oddziałem wojska wysłał Półkownika *Naryszki-na* — Jenerał *Bülow*, kawaleryą swoją z *Minden* posyła nad *Ren* do oddziału Jenerała *Czerniszewa* — Armia Szwedzka stoi w *Brunświku*, *Hannowerze* i *Hildesheimie* — Dawny Rząd został do krajów *Hannowerskich* zaprowadzony — Z całego Xięstwa *Francuzi* mają tylko jeszcze w posiadaniu *Haarbourg*, *Stade*, i zamek *Hope*.

(z *Gaz. Zusch.*)

Lipsk dnia 28go Pazdziernika n. s.

Nayjaśniejszy Cesarz Rossyjski, po sławnych i zwycięskich bitwach pod *Dreznem*, naymłodszy raczył udzielić następnych nadgrody: *Feldmarszałkowi Xciu Schwarzenbergowi*, i *Pruskiemu Feldmarszałkowi Blücherowi* order Sgo Jerzego 1szej klasy: Jenerałom *Benigsenowi* i *Barclaiowi de Tolli* dostojność Hrabów Państwa: Hrabiemu *Miloradowiczowi* i Hrabiemu *Płatowu* order Sgo Jędrzeja: Jenerałowi *Leyt. Uwarowu* rangę Jenerała kawaleryi. Jego *Imperatorskiej Wysokosci Xciu Konstantynowi* i *Xciu Eugeniuszowi Wirtemberskiemu* order Sgo Jerzego drugiej klasy — Jenerał *Adjutant Konowniczyn*, otrzymał order S. Włodzimierza 1szej klasy: *Xiążę Wołkoński* order Sgo *Alexandra Newskiego*, Jenerałowie kwatermistrze *Toll* i *Dibitsch*, mianowani Jenerałami *Leytnantami*, Jenerałowie Majorowie *Michaud* i *Zakrzewski* Jenerał *Adjutantami*, Jenerałowie Majorowie *Hrabia Potocki* i *Włodek*, otrzymali Szpady dyamentami ozdobione.

(z *Gaz. S. Peter.*)

Lipsk dnia 12 Listopada n. s.

W tym momencie odbieramy ważną i bardzo pocieszającą urzędowicie nam doniesioną nowinę, że miasto *Drezno* poddało się wojskom zwycięskim *Sprzymierzonym*. Odgłos wszystkich dzwonów, oznajmił naszemu miastu tę wiadomość, a z *Ratusza* odzywa się śpiew radośnego hymnu „*Nun danket alle Gott*”, który powtarzają z rozrzewnieniem wszystkie patryotycznym uczuciem napelnione serca.

Od brzegów *Menu* dnia 6go Listopada.

Dnia wczorajszego wojska *Sprzymierzone*, zdobyły mocą przeyscie przez rzekę *Nidda*, i posunęły się aż do *Wikertberge*, o dwie godziny drogi od *Mo-*

guncyi. W przeciągu 2 dni 60,000 wóysk *Sprzymierzonych* przeszło przez nasze okolice. Zdaie się, że armia połączona podzieliła się na 4 wielkie kolumny, z których jedna prosto ku *Moguncyi*, 2ga przez *Manheim*, 3cia zaś postępuje ku *Koblentz*, kiedy tym czasem czwarta w dół *Elby* ku *Hamburgowi* i ku *Hollandyi* działania swoje rozciąga. Wszystkie okolice od *Erfurtu* aż do *Moguncyi*, z powodu rabunku dozwolonego *Francuzkiemu* wojsku, mocno ucierpiały. W *Moguncyi* nakazano mieszkańcom, aby się każdy żywnością na 8 miesięcy opatrzył, albo z miasta ustąpił.

W tej chwili otrzymujemy interessującą wiadomość, że dnia 3go Listopada n. s. Wojsko *Francuzkie* pod *Höchst* od armii *Sprzymierzonych* na nowo pobite 12,000 ludzi i 60 dział utraciło. Oczekujemy co moment dalszych szczegółów tej rozprawy. *Napoleon* przez *Castel* po moście łodziowym uszedł do *Moguncyi*.

Basel dnia 28 Pazdziernika n. s.

Wczoray w wieczor o godzinie 7 przybył tu Król *Neapolitański* z małym orszakiem 10ciu osób. Po obiedzie, i przyjąwszy wizytę przeszłego Króla *Hollenderskiego*, udał się daley w podróż swoją do *Włoch*.

Frankfort dnia 2 Listopada n. s.

Od dnia 26go do 29 Pazdziernika byliśmy tu w wielkich niepokojach. W tych dniach około 50,000 ludzi z uchodzącego wojska *Francuskiego* przebiegło tędy, częścią z bronią, częścią bez broni. Dnia 29go spodziewano się samego *Napoleona*, ale gdy ten pomiędzy *Hanau* i *Gelnhausen* przez *Bawarczykow* był naciskany, więc w nocy z 29go na 30sty znajdujące się tu wojska *Francuskie* wyciągnęły do *Hochst* i *Rödelheim*. Dnia 30go z rana weszły tu piesze wojska *Bawarskie*; po południu Xże *Karol Bawarski* z kilką regimentami przybył; kiedy jednak cała reszta armii *Francuskiej* na nasze miasto ciągnęła, wojska *Bawarskie* tegoż wieczora ustąpiły na lewy brzeg *Menu*. Dnia 31go około godziny 11tej z rana przybyła tu lekka kawalerya *Francuska*, i nieco strzelców, którzy się zaraz ku mostowi udali. Most ten przez *Bawarczykow* był zburzony. Zaczęła się kanonada, która aż do nocy trwała i następnego poranku znowu odnowiona była. *Napoleon* przybył dnia 31go o godzinie 3 po południu, i kwaterę swoją zajął w ogrodzie *P. Bethmana*. Wojska *Francuskie* wyruszyły wczoray rano; a *Napoleon* wyjechał w pół do drugiej po południu dla założenia swojej kwatery w *Höchst*, miasteczku Xięstwa *Nasauskiego* leżącego zład o dwie godziny drogi ku *Moguncyi*. Aryergarda *Francuzka* pod dowództwem Xcia *Treviso* przybyła tu ku wieczorowi, i także defilowała przez miasto. Dziś zrana udała się w dalszy odwrót. Około godziny 9 kozacy i lekka kawalerya *Austryako-Bawarskiej* armii przeciągnęła przez miasto, udając się drogą do *Moguncyi*. Przez cały dzień dzisiejszy przechodziły regimenta *infanteryi* i *kawaleryi* należące do *Austryacko-Bawarskiej* armii połączonej.

(z *Gaz. Zuch.*)

Madryt dnia 30 Września n. s.

Dowiadujemy się, że załoga *Fampelony* do ostateczności jest przyprowadzona. Nieprzyjaciel uczynił kilka wycieczek, lecz był zawsze odparty *bagnetem*. Jeden z mieszkańców, który szczęściem dla siebie potrafił się wymknąć z tego miasta, donosi, iż dowódca twierdzy zamysła o poddaniu iey przez *kapitulacyą*. — Główna kwatera Xcia *Del Parque* jest w *Centrunego*.

Salamanka dnia 22 Września n. s.

Piszą z *Carthageny* pod datą 7go Września, że *Suchet* z 15,000 ludzi, cofa się ku *Francyi*, mając otrzymać dowództwo na miejscu *Soulta*, który jest na północ wezwany.

Doniesienia o morowej zarazie i 30twej gorączce, iakoby te straszne klęski grassowały w *Kadyxie* i *Gibraltarze*, okazały się bydz bez zasady. Nie masz

w tych miastach innych chorób, prócz gorączek, które zwykle na wiosnę i w jesieni tam panują — Więści te jednak tak były trwożące, że Rząd Angielski przedsięwziął już był najsurowsze środki ostrożności.

Lord *Wellington* zalecił, aby warownie twierdzy *St. Sebastian*, nie tylko były zupełnie naprawione, ale że się do nich mają przydać jeszcze inne, które to miejsce niepodobnym do zdobycia uczynią. Codziennie 15,000 ludzi z wójsk Angielskich, Hiszpańskich i Portugalskich pracują około téj twierdzy: w przeciągu trzech miesięcy, wszystko ma być ukończonem. Gdy wojska nasze weszły do tego miasta, wszystkie domy były stosami gruzów: taki był los tej osady, tak regularnie zabudowaney, i tak znakomitej, przez bogactwo i ludność swoją.

(*le Conserv.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE

— Najjaśniejszy Cesarz Rosyjski i N. Cesarz Austriacki odwiedzić raczyli Jenerała *Wrede*.

— Rana Jen. *Wrede* podług ostatnich wiadomości, nie jest śmiertelna. Jest owszem nadzieia, iż ten bohater przyjdzie do zdrowia. Najjaśniejszy Cesarz Rosyjski ozdobił go orderem s. *Alexandra Newskiego*, a Cesarz Austriacki z łaskawem własney ręki pismem, ofiarował mu krzyż Kommandorski orderu *Maryi Teresy*.

— Kiedy w Londynie dnia 19 Pazdzier. otrzymano urzędową wiadomość, że Feldm. *Wellington* już z wojskiem swoim znajduje się na ziemi Francuzkiej, grom dział z *Tower* zapowiedział miastu tę nowinę, a z nadejściem wieczora wszystkie ulice jak najsławniej były iluminowane.

— Dnia 15go Listopada n. s. po kilku-miesięczney przerwie odebrano znowu w Berlinie listy prosto z *Drezna* datowane.

— Wice Król Włoski miał żądać rozejmu, to jednak jego żądanie nie zostało przyjęte.

— W. Xiążę *Darmsztadski* zrzekł się formalnie związku Reńskiego, i wojskom swoim do wojsk sprzymierzonych przyłączyć się rozkazał.

— Od Egiptu przez *Hoff* przechodzą nieustannie Rosyjskie i Austriackie wojska, tudzież amunicya, mosty łodziowe, i niezliczone stada wołów z Czech i Węgier. (z *Gaz. Berl.*)

— Jen. Hrabia *Wrede* wydał w *Hanau* poniższą odezwę do Mieszkańców W. Xięstwa *Frankforskiego*; kazało złożyć w imieniu Mocarstw sprzymierzonych tymczasową przysięgę wierności wszystkim Urzędnikom Stanu tegoż W. Xięstwa.

Odezwa

do poddanych W. Xięstwa *Frankforskiego*
Ponieważ Jego Królewicza Wysokość, W. Xiążę *Frankfortski* opuścił kraje swoje za zbliżeniem się wojsk sprzymierzonych, i ponieważ przez oświadczenie swoje będącemu przy Dworze Jego Kr. Bawarskiemu Posłowi, poczytując poselstwo jego za ukończone, widocznie okazał, iż postanowił trwać w dotychczasowym politycznym systemacie swoim, przeciwnem sprawiedliwej i świętej sprawie Niemiec, i że do systematu Najjaśniejszych Monarchów sprzymierzonych przystąpić nie chce, przeto widzi się podpisany Jenerał jazdy Hrabia *Wrede*, dowodzący naczelnie wojskiem Austriacko-Bawarskiem, zmuszonym obcią w imieniu NN. Mocarstw sprzymierzonych tymczasowo w posiadłości wszystkie kraje Jego Królewicza Wysokości, oraz wziąć je pod sekwestr. Podpisany naczelnie dowodzący Jenerał, kazał złożyć tym końcem w imieniu NN. Mocarstw sprzymierzonych przysięgę wierności JW. Hrabie Albinowi Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw wewnętrznych W. Xiążęcia, zalecił mu oraz, aby tak od reszty Ministrow W. Xiążęcia, jako też i od wszystkich Władz krajowych takąż przysięgę odebrał — Wszystkie władze krajowe, jakikolwiek bądź jest obręb ich działania, zostają więc w czynności, i będą od chwili złożoney przysięgi urzędować daley

w imieniu NN. Mocarstw sprzymierzonych — To rozporządzenie, niech będzie dla poddanych W. Xięstwa przekonywajacym dowodem życzliwości NN. Mocarstw sprzymierzonych. Najsurowsza karność wojskowa będzie zachowywaną. Należy się przeto tém pewnie spodziewać, że ciż poddani prędkie posłuszeństwo i wszelki rodzaj powolności okażą.

Dan w główney kwaterze w *Hanau* d. 28 Października 1813.

Wrede Jenerał Dywizyi.

— Dwa przypuszczenia stawia się przed umysłem, (*mowi Gazeta St. Peterzbur. le Conserv.*) rozważając postępek Cesarzowej Francuzkiej, w uroczystem udaniu się do Senatu; — albo do tego kroku powodem było to przekonanie, że nowy projekt zaciągu wojska, nie znajdzie Senatu tak niewolniczo powolnym, iak dawniej: albo też całą tę okazałość umieścić należy w liczbie tych niespodzianych zjawień teatralnych, których zwykł używać Napoleon w okolicznościach nadzwyczajnych, gdy potrzeba omamić oczy gminu — Rozumiał zapewne, że słowa usłyszane z ust niewiasty, z ust Pani tak Szlachetnego rodu, będą mocno działały na serca Francuzów — Lecz iakikolwiek skutek obiecywał sobie Napoleon z użycia tego sposobu, i iakikolwiek mógł mieć do tego powód, każdy jednak zdumiewać się musi, słysząc iakie słowa, i iakie zdania kazał umieścić w iey ustach. Jakim prawem Napoleon rozkazawszy Małżonce swojey zmyślać obawy względem zamiaru Mocarstw Sprzymierzonych, które już dawno są wiadome światu całemu, śmiał jeszcze Szlachetney Cesarza Austriackiego Córce kazać powiedzieć te słowa „*Wiem ia lepiej, niżeli ktokolwiek inny, czegoby się mieli obawiać Francuzi, gdyby się zwyciężyć dali?* „ Te nieważne podejrzenia, wzniesione przeciwko narodowi, do którego ta Pani należy, i przeciwko Gabinetowi Monarchy, którego jest Córką, nie tylko dają nam wyobrażenie udręczenia i cierpienia, iakie ponosić musi ta Nieszczęśliwa i Szlachetna Ofiara, ale też okazują w iak krytycznym stanie znajduje się władca Francyi, z którego zapewne przez swój wyrok Senatu podźwignionym nie zostanie.

— W *Moguncyi* dnia 1go Listopada n. s. Władza Zandarmeryi krajowej, ogłosiła rozkaz dzienny podpisany przez Półkownika 25tey legii Zandarmów *Boisard*, w której wszystkim oddziałom Zandarmów zaleca, aby oznajmili iak naysławniej wzdłuż brzegów *Ren*; iż Napoleon przebył *Ren* pod *Moguncyą*, i że dnia 2go Listopada n. s. znajdować się będzie w murach *Moguncyi*.

— W *Paryżu* jeszcze przed bitwą pod *Lipskiem*, już tak dalece w groźnym obrazie widziano zbliżające się niebezpieczeństwo, iż władze krajowe oświadczyły Cesarzowej, że ona na wzór *Maryi Teresy* wzbudzić powinna w terażniejszych okolicznościach męstwo narodu. To porównanie, tak bardzo nie stosowne, okazuje tylko, iak nie wiele ufano w *Paryżu* owym wszystkim zwyciężkim Biuletynom, które *Napoleon*, od początku wojny, rozgłaszać kazał.

— Skarb Francuzki w bardzo nędznym jest stanie. Fundusze publiczne coraz bardziej spadają, pomnażają się bankructwa, i w *Paryżu* szukają bardzo *Angielskich* papierów. — Dnia 15go Października, przybyły do *Paryża* goniec z *Monachium*, przywiózł nowinę, że *Bawarya* przystąpiła do strony Mocarstw Sprzymierzonych, i razem dowiedziano się, że Posel Bawarski *Cetto*, gotował się do wyjazdu. Wiadomość ta, bardzo mocne na umysłach uczyniła wrażenie. Twierdzono także, że *Dania* już odstąpiła przymierza z *Francyą*.

— Wice Król Włoski, przez wyrok swój dnia 11go Października z główney kwatery *Gradiska*, nakazał zaciąg 15,000 ludzi z klas od 1808 do 1815, przyrzekając, że pozostali z tych klas ludzie (?) nigdy już do konskrypcyi pociągani nie będą. Mówi w tym rozkazie, iż młodzież śpieszyć powinna, aby dla oyczyzny wystawiła powtórne przedmurze „ (ia-

kim się więc stało sposobem, że pierwsze przedmu-
rze już exystować przestało?)

— *Fouché*, były Gubernator Prowincyi *Illiryy-
skich*, które teraz już zupełnie zajęte przez Austrya-
ków do swoich prawych powróciły Panów, z całą
swoją Familją dnia 10go Pazdziernika, przybył był do
Wenecyi.

— Wszystkim mieszkańcom *Wenecyi*, rozkazano aby
się każdy opatrzył żywnością na 6 miesięcy.

— Dnia 3go Listopada (22go Pazdzier:) *Nayia-
śnniejszy Cesarz Rossyjski* przybył do Fran-
kfortu nad *Menem* i jako *Zbawca Niemiec* z okrzy-
kami radości od ludu przyjęty został — W tymże
dniu w roku przeszłym *Jen. Miłoradowicz* rozgromił
pod *Wiaźmą* część armii, z którą uciemieżył Fran-
cyi, z pośród ruin zniszczoney przez siebie *Moskwy*,
uciekał. Jaki kontrast!

— Mówią, że Szwajcarowie ogłosili już niepod-
ległość swoją. W terażniejszych okolicznościach 20,000
ludzi posłanych przez tę Rzeczpospolitą ku *Lugduno-
wi* byłyby dostateczne do ugruntowania na zawsze jej
swobody.

— Jenerał *Czerniszew* przeszedł *Ren*, i już lekkie
jego woyska w pierwszych dniach Listopada n. s. o
14 godzin drogi za *Renem* krążyły. Jenerał *Bülow*
udał się ku granicom Hollenderskim, Reszta armii
północnych Niemiec poszła przeciw *Davoustowi*.

Feldm. *Blücher* ze swoim woyskiem stanął nad
Renem w okolicach *Koblentz*.

— Z doniesień Francuzkich okazuje się, iż w bi-
twach pod *Lipskiem* oprócz wiadomych już Marszał-
ków i Jenerałów poległych lub ranionych, zabici je-
szcze zostali 2 Jenerałowie *Dywizyi Vial* i *Rochem-
beau*, a Jenerał *Dyw. Maison* ciężko raniony.

— Podług listu prywatnego z *Królewca Jen. Rapp*
do głównej kwatery korpusu oblegającego przysłał
Jenerała dla traktowania o kapitulacyą.

— Mówią, iż Senat Francuzki czynić zaczął ze
swojej strony kroki o zawarcie pokoju z Mocarstwami
Sprzymierzonymi. (z *Zuschauera*.)

O G Ł O S Z E N I E.

1 IMPERATORSKA Opiekuńska S. Peterzburaska
Rada Edukacyjnego Domu w skutek publikacyi pod
dniem 9 przeszłego miesiąca 7bra w Gazetach uczyni-
onej, niniejszem pismem w szczegółach uwiada-
mia, że w teyże Radzie przedawać się będzie nie-
wypłacony na terminie majątek nieruchomy, zasta-
wiony przez ś. p. *Jen. Leytnanta* i *Kawalera S. H. Zorycza*, w Gubernii *Mohilewskiej*, miasteczko *No-
wy Szklów*, miasteczko *Stary Szklów* i ich przed-
mieścia *Ryszkowicze*, *Zadnieprskoie*, *Chodny*; *Woy-
towstwa Wyżkowskiego*: wieś *Słobudka*, przysio-
łek *Karzuny*, *Wyżkowo*, *Zapole*, *Meżnik Sredni*, *Ko-
peysycy*, *Chilec*, *Siseniwa*, *Podkniażenie*, *Meżnik Wiel-
ki*, *Bouszowka*, *Folwark Karzuny*, *Czyrickiego*: wio-
ski: *Harszkowo*, *Howoraki*, *Trilesina*, *Popowcy*, *Sta-
ry Braszczyń*, *Hrośni*, *Braszczyń nowy*, *Ułan pier-
wszy*, *Ułan drugi*, *Ułan trzeci*, *Szczetinka*; *Staro-
szkłowskiego*: wieś *Stary Szklów*; wioski: *Chołem-
szczyna*, *Awczynianki*, *Boriskowicze*, *Matesy*, *Zarow-
cy*, *Łotwa*, *Stibli*, *Pawłowszczyzna*, *Pikowicze*, *Ziem-
cy*; *Czernoruckiego*: wieś stare *Czernorucze*, mniey-
sze *Czernorucze*; wioski: *Stuplany*, *Wabicze*, *Tudo-
rowa*, *Towkacze*, *Lachowcy*, *Klimowicze*; wieś *Czer-
noie wielkie*; wieś *Czernoie małe*, *Dubrowki*; *Wy-
sockiego*: wieś *Wysokie*, wioski: *Zahore*, *Dankowi-
cze*; *Popowcy*, *Nowasele*, *Łopowicze*, *Dobreyka wiel-
ka*, *Mana*, *Litowskie*, *Sznarówka*; Części *Zadniepr-
skiej Kiszczyckiego*: wioski: *Nosary*, *Diwnowa*, *Or-
dat*, *Radiszen*, *Chodorówka*, *Hulidówka*, *Lubiża*, *Za-
chody*, *Cerkowiszcze*, *Duszki*, *Zaymiszcze*, *Wołkow-
szczyzna*, *Kiszczycy*, *Torkowka*, *Rabki*, *Putniki*; *Ser-
tislawskiego*: wioski: *Sertislawy*, *Nowosiołki*, *Ow-
sianki*, *Szedie*, *Krywcy*, *Salenniki*, *Horodiszcze*, *Ki-
siele*, *Rudnie*, *Karasy*, *Masienki*, i *Kozłowieckiego*:
wioski: *Czernoie* i *Stepkowo*, a wszystkiego, w tych
miasteczkach, wsiach, wioskach i Folwarkach dusz

płci męskiej podług rewizyi 1795 ośm tysięcy
sześćset trzydzieści dziewięć, a podług opisu 1809 ro-
ku przyslanego z Guberskiego Rządu ośm tysięcy dwa-
dzieścia dusz; z żonami, z dziećmi i krewnymi, z
wnuczętami i z przyrodkiem obiey płci, ze znajdu-
jącymi się osobście i zbiegłemi, z ziemią z wygoda-
mi i z tém wszystkiem, co podług prawa do tego ma-
iątku należeć może. Zyczącym sobie kupić one prze-
kładaia się następane warunki: 1) za *Dobra*, na ra-
chunek tego długu złotem i srebrem, przyjmą się o-
bligacye Kommissyi umorzenia długow; przy przeda-
ży podług prawideł kassy *Zachowawczej* wnosi się
nie mniej od 10tej części ceny umówionej za *Do-
bra*; w pozostałej zaś od tego summie doliczaiący
się nad dług *Domowi Edukacyjnemu*, za przedaiący
się majątek dozwala się kupuiącemu uczynić pożycz-
kę tej summy pod zakładem dóbr jego nie obciążo-
nych, stosownie do zwyczajnych prawideł kassy *Za-
chowawczej*, nie będąc jednakże podległym ustano-
wionej kolei zapożyczaiących, z tém, że w przypad-
ku nie okazania tego dostatecznego zakładu w prze-
ciągu prawem ustanowionego dwuniedzielnego termi-
nu, wyżej wzmiankowany zadatek 10tej części po-
dług zwyczajnych prawideł pozostaje na korzyść *Edu-
kacyjnego domu* bez powrotu. 2) Jeżeli zaś kupui-
ący dla swojej łatwości żądać będzie przeciagnienia
wyplaty na rachunek należącej *Edukacyjnemu domo-
wi* summy złotem i srebrem, tedy się obraca na je-
go korzyść dozwolona *Naymiłosciwszym* rozkazem o
pożyczaiących tą monetą z kassy *Zachowawczej*, ul-
ga, i ten dług stosownie do tegoż *Naywyższego* za-
lecenia rozklada się kupuiącemu na lat 12, przyjmui-
ąc w zakład ten kupiony przez niego majątek po-
dług przepisow prawa. Terażniejszą zaś publikacyą
ogłasza się: że targi na majątek *Szkłowski* naznacza
się, 1szy 20go Lutego: 2gi 26go Marca, a 3ci 8go
Maja następnego 1814 roku; a zatém żadaiający kupić
ten majątek, raczą stawić się do kupna we wszystkie
naznaczone terminy nieodmiennie do *S. Peterzburg-
skiej Opiekuńskiej Rady* z rana o godzinie 10; za-
pisać się zaś do targow, i widzieć drobniejsze opisy
i wiadomości o tém majątku codziennie, wylacziąc
dni świętne; a także mogą w tym czasie powziąć po-
trzebne wiadomości i w *Szkłowskiej Ekonomiczney*
Kantorze zarzadzaiący tym majątkiem, jak już i
pierwey o tém było publikowano.

P O D R A D

N. 7422.

1 Kommissya *Wileńskiej Prowiantskiego Depo*,
wzywa chcących się podić dostarczenia potrzebnego
do niektórych *Magazynów Gubernii Wileńskiej Sia-
na*, aby się raczyli stawić do teyże Kommissyi z do-
statecznymi kaucyami, do targow na terminy, 1szy
3go, 2gi 8go, a trzeci i ostatni dnia 11go następnego
Grudnia, gdzie uwiadomieni będą o potrzebie i
kondycyach. Dnia 19. 9bra 1813.

Siódmej klasy Pośników.

O S T R Z E Z E N I E

1 Niżej podpisany uwiadamia: że po śmierci ś. p.
Stefana Sokolnika Adwokata Subselliów Wileńskich
Ojca swojego, zebrawszy i zarejestrowawszy wszystkie
papiery i Dokumenta od różnych stron iemu do
promocyi *Spraw dawane* — Wzywa, aby też stro-
ny w celu odebrania takowych papierow, raczyły
iawić się z dowodami do *Domu Emerytalnego* pod
Nrem 458. za Zamkową Bramą na przeciw *Kościół-
ła Katedralnego* sytum mającego — Dat 1813 9bra
12.

Tomasz Sokolnik.

1 *JPP. Grzegorz* i *Bogumiła Łonkiewiczowie* na-
bywszy wiecznością kamienicę w mieście *Wilnie* od
WW. Kowerskich Krayczycow Witebskich na *Łoto-
czku* leżącą, pod Numerem 100, uwiadamiaia każdego
z mogących mieć ewikycje lub pretensye, iżby z swo-
imi prawami raczyli się zgłaszać dla upewnienia się,
inaczej bowiem każde opuszczenie, przypisze inte-
ressowany własnemu przestaniu.

Grzegorz Łonkiewicz.

OSWIADCZENIA SĄDOWE.

3 Oświadczenie imieniem Józefa i Anny z Abramowiczow Puzynow Pisarzow Ziem: Upitskich czyni się z następnych pobudek: iż my będąc po zesłym z tego świata Oycu JW. Andrzeiu Abramowiczu Rotmistrzowi Kawalerji Narodowej w czwartey części po onym pozostałości mianowicie Dóbr Ostrowca z folwarkami Czerniszki i Male, w Powiatach Wileńskim i Oszmiań: położonych, dziedzicami; tey sukcesyi po uczynioney obustronnej dobrowolney umowie, na osoby JW. Kazimierza i Maryanny z Abramowiczow Szwykowskich Sekr. b. Legacyi Berliń. zrzekliśmy się i ustąpiliśmy; a ponieważ JWW. Szwykowski, powodem odstąpienia takowey sukcesyi przez Dokument assekuracyyny w dacie 1813 8bra 5go nastaly, eor: w Sądzie Ziem: Pttu Oszm: przyznany, przyjęli obowiazek wszelkiego tytułu, po zesłym z tego świata JW. Andrzeiu Abramowiczu okazać się mogących długow uspokoienia, rozpoczętych z zesłym JW. Abramowiczem i po zeysciu jego utworzyć się mogących procederow ułatwienia, bez najmniejszey o to pretensyi do oświadczaających się, przeto jesliby ktokolwiek z rzeczy sukcesyi do Dóbr Ostrowca i jego folwarkow, chciał mieć pretensyą, iżby powodem uczynionego zrzeczenia się Dóbr Ostrowca i należących folwarkow na osoby JWW. Szwykowskich, i z racyi przez ichże w dacie powyższey wydanej Assekuracyi, znoszenia wszelkich długow, nie do oświadczaających się, lecz do wspomnianych WW. Szwykowskich jako posiadających Dobra Ostrowiec udał się, a gdyby przez nikogo od niżej podpisanych do interressu z rzeczy Ostrowca nie były dawane plenipotencye, zastrzegamy, i że tak przed nastaniem o Debra Ostrowiec umowy, jako w ciągu i po ukończeniu jey, nikomu z podpisem własnoręcznym plenipotencyi nie wydawaliśmy, epewniamy. Dla wiadomości zatem interessowanych niniejsze oświadczenie do Akt publicznych oddając, one w Gazecie Kuryera Lit. pomieszczyć postanowiliśmy. Datt w Wilnie R. 1813go Nowembra 9go dnia.

Józef Xże Puzyna b. Pisarz Ziem. Upit.

Anna z Abramowiczow Puzynina Pisar. Ziem. Upit.

2 Roku tysiąc ośmset trzynastego miesiąca Nowembra dziesiątego dnia — Przed Aktami Miasta Gubernskiego Wilna, stawiając osobiście JPan Franciszka Juchnowiczowa, oświadczenie niżej wyrażające się do Protokołu niniejszego dla wpisania podała w takowym brzmieniu — „ Oświadczenie Imieniem JPan Franciszki z Eysmontów w pierwszym Zamęściu Cybulskiej, a dopiero Juchnowiczowey, czyni się z następnego powodu — Zmarły Jan Eysmont Obywatel Wileński Oyciec oświadczaającej się zchodząc z tego świata, zostawił troie potomstwa: to jest: syna Michała i dwie Córki, Czaprznawiczowę oświadczaającą się; a nie mniej na fundusz onych Kamienicę w mieście Wilnie na Ulicy Ostrobramskiej położoną, dopiero do Aktora Wileńskiego Kupca JPana Karola Grunertta należą, oraz dość znaczną Ruchomość, sprzęty gospodarskie, Cynę, Miedź, &c. — Po śmierci którego to, wszystko przez naznaczony Urząd z Magistratu zostało z Publicznego targu wyprzedanym, a wynikła massa rozdzielona pomiędzy Successorów, wyż wyrażonych trojga dzieci, na schedę których przypadło dla każdego po złłh sześć tysięcy siedmset srebrem — Takim porządkiem oświadczaająca się po dójściu lat dostała się w zamęście za Marcina Cybulskiego Obywatela Wileńskiego, który wyrażoną schedę majątku sześć tysięcy siedmset złłh, oprócz ruchomości i dosyć znaczney Garderoby od Opiekunów wzięwszy, czynił obróty w handlu i różnych przemysłach, dla utrzymania życia i powiększenia sytuacji, lecz nie mając do niczego szczęścia, wszystko, co tylko oświadczaająca tak w gotowym groszu, iako też w sprzętach do onego wniosła przez ciąg 17to-letni pożyczcia, stracił, i do tak miżernego przyszedł stopnia, że gdy na dniu 10 Januaria 1813 Roku dni życia swojego ukończył, nie mia-

ła oświadczaająca nawet sposobu pogrzebienia jego zwłóków. Słowem, że oprócz jedney Kapoty, w której pochowany, najmniejszey po sobie nie zostawił rzeczy. Przez ciąg swiego życia, zmarły mąż, czyniąc obróty z funduszu oświadczaającej, nigdy nie mówił o żadnych długach na ustroniu zapożyczanych, i Oświadczaająca iak wspólnie z onych nie pożyczala u nikogo pieniędzy żadnych, tak też do żadney nigdy i nikomu nie pisała się luskrypyi, a nawet o onych niewie, kiedy zeszyli zapożyczył, i na co obrócił? — Lecz gdy dopiero z podanego Pozwu od Xięży Augustyanów Wileńskich Oświadczaająca nabiera wiadomości, że iakoby zmarły Mąż Marcin Cybulki u niejakiego Xiędza Zakonnika Augustyanow Jasielskiego pożyczł na kartę czter: złłh piętnaście, i takowąż summe Klasztor w stopniu tegoż Xiędza Oświadczaająca pociąga do Sądu, to Załująca oświadcza, że jak takowego długu u zmarłego Xiędza Jasielskiego na swoją potrzebę nie pożyczala, do Karty nie pisała się, i o im zupełnie niewie, takoz na uspokoienie onego, żadnego zmarły mąż Marcin Cybulski nie zostawił funduszu, owszem własność Załującej, iak wyż ziasniona w gotowym groszu, i w Ruchomości, i różnych oraz sprzętach stracił, i zostawił był Załująca, bez żadnego sposobu do życia, i dla tego Załująca zmuszoną będąc odkryć i opisać cały stan funduszu swego i zmarłego męża, tak przeciwko nie słusznemu zapozwaniu Xięży Augustyanów, jako też przeciwko i dalszym Kredytorom męża zmarłego, jacy tylko są i odezwać się mogą, niniejsze zapisuję Oświadczenie — U tego Oświadczenia w Protokule podpis: taki. Franciszka z Eysmontów bywsza Cybulska, a teraz Juchnowiczowa, jako nie umiejąca pisma, kładę trzy krzyżyki. (L. S.) Correctum Marcin Pozlewicz Miasta Wilna Regent.

O S T R Z E Z E N I E

1 Niżej podpisany, podaje do Publiczney wiadomości niniejsze Oświadczenie — Założony przezemnie Traktyer czyli Hotell w w Domu W. Liniewiczowey w roku terazniejszy 1815, gdy w ciągu utrzymywania onego, wiele różnych Osób zaciągając kredyty, pozostali mnie dłużni iak Regestra świadczą — do kilku tysięcy Rubli, z tey przyczyny zaciągnięte przezemnie u różnych Osób i Kupców długi, nie mogły byćz opłacone. Przeto upraszam wszystkich moich Kredytorów, aby dotąd zaciągnięty dług przezemnie, cierpliwie raczyli poczekać do niejakiego czasu, a ja w przeciągu kilku miesięcy, zbierając należność od Debitorów, a do tego nadesłane z domu pieniądze, o które pisałem, gdy odbiorę, będę się starał każdemu opłacić — aby zaś Kredytorom moim nadal zostawić pewność. Starać się będę Restauracyą moją ciągle utrzymywać — 1815 9bra 20 dnia. F. Jean Chretien.

Obserwacye Meteorologiczne od 30go Pazdzier: do 19go List: v. s.

Barometr.		Kierunek wiatru.
Dnia 30 Pazdzierni: z rana	27. 9. 0.	Południowy.
Dnia 19 Listopada w wieczor	27. 7. 3.	Półn. Zachod.
Naywięk. wys. dnia 9 List:	28. 1. 0.	Połud. Wscho.
Naymn. wys. dnia 6 List.	27. 1. 9.	Połud. Wscho.
Srednia z 63 obserwacyi -	27. 7. 34.	
Thermometr.		
Dnia 30 Pazdzierni: z rana	+ 3. 5.	Południowy.
Dnia 19 Listopada w wieczor	— 1.	Połud. Zachod.
Stan naywyż: dnia 30 Pazdz:	+ 6. 50.	Południowy.
Stan nayniż: dnia 16 List:	— 5. 25.	Połud. Wscho.
Srednia z 63 obserwacyi - -	+ 2. 40.	

Stan powietrza.

Dnia 2, 3, 4, 10, 11 Listopada deszcz padał. Dnia 7, 8, 9, 12, 13, 14, 18, 19 śnieg padał. Dnia 1 Listopada pogoda, inne dni prawie całkiem pochmurne.

W tym celu należy przede wszystkim...

W tym celu należy przede wszystkim...

W tym celu należy przede wszystkim...

W tym celu należy przede wszystkim...

W tym celu należy przede wszystkim...

W tym celu należy przede wszystkim...